

Línies de treball de les xarxes de normalització lingüística per a 1995

Plans
i Dinamització

El Pla general de normalització lingüística 1995

El Pla general de normalització lingüística (PGNL) aprovat recentment pel Govern de la Generalitat estableix per primer cop d'una manera pública i formal els objectius i les mesures de normalització lingüística de cinc sectors d'intervenció: Ús oficial i drets lingüístics; Educació, recerca i joventut; Mitjans de comunicació i indústries culturals; Àmbit socioeconòmic, i Institucions sanitàries i socials. I també de dos sectors territorials i de suport: Relacions culturals i territorials i Difusió de l'estàndard i recerca sociolingüística.

Aquest Pla general estableix els objectius de 23 àrees d'intervenció, 4 àrees territorials i 5 àrees de suport. El nombre total d'objectius específics és de 104 i el de mesures, 190.

En aquest article es detallen les mesures prioritàries que executa la Direcció General de Política Lingüística i s'apunten les línies de treball de la Xarxa Tècnica de Normalització Lingüística, que es desenvoluparan en un article posterior. També es descriuen els programes d'aplicació prioritària del Consorci per a la Normalització Lingüística i dels serveis lingüístics sectorials.

a) Mesures prioritàries de la Direcció General de Política Lingüística

La Direcció General de Política Lingüística (DGPL) ha previst 16 mesures d'intervenció, 4 mesures de projecció territorial o exterior i 10 mesures de suport. Entre les mesures de suport prioritàries destaquen: la coordinació del Pla general de normalització lingüística, el mapa de serveis lingüístics, el pla director del procés d'estandarització i el pla de recerca sociolingüística.

Des d'un punt de vista territorial, enguany els objectius se centren en la consolidació de l'aplicació territorial de les intervencions dels serveis centrals de la DGPL i la participació activa dels serveis territorials de Cultura en totes les mesures de projecció territorial.

b) Línies de treball de la Xarxa Tècnica de Normalització Lingüística

El programa de la Xarxa Tècnica de

Normalització Lingüística (XTNL) per a l'any 1995 desenvolupa les mesures previstes en el Programa marc 1994-96. Cada departament ha establert les actuacions que seran prioritàries d'acord amb les responsabilitats d'execució fixades al PGNL.

Cal remarcar que les línies generals de treball de la XTNL previstes incideixen en els sectors específics que corresponen a cadascun dels departaments en funció del seu àmbit competencial.

Quant a les línies de treball generals, el primer aspecte comú fa referència a la normalització lingüística interna dels departaments. S'ha previst l'elaboració de clàusules lingüístiques tipus per incloure-les en els contractes de subministraments i de serveis i en les subvencions i els ajuts no específics en matèria de normalització lingüística. En els casos dels departaments que ja han incorporat les clàusules esmentades, es preveu fer el seguiment de l'aplicació en els diversos procediments contractuals.

D'altra banda, s'ha previst desenvolupar les coordinacions sectorials mitjançant la creació de grups de treball d'acord amb els sectors d'intervenció del PGNL. Aquests grups de treball garantirán la vehiculació de la informació sobre les actuacions dels departaments en un mateix àmbit i permetran establir un sistema de treball coordinat per rendibilitzar els recursos esmerçats.

El tercer aspecte comú preveu posar l'èmfasi en l'aplicació territorial de les actuacions per tal de facilitar un sistema de treball descentralitzat que permeti, en la mesura que es pugui, la participació dels membres de la xarxa tècnica territorial de la Generalitat en l'elaboració, l'execució i el seguiment dels programes anuals dels departaments. Aquesta participació efectiva ha de servir, alhora, per potenciar el reconeixement de les funcions de normalització lingüística dels membres de la xarxa tècnica territorial de la Generalitat.

c) Línies de treball del Consorci per a la Normalització Lingüística

El programa del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) per a l'any 1995 recull i adapta les orientacions introduïdes durant l'any 1994. Per mitjà de diverses actuacions es potenciarà la dina-

A cura de

Joan Solé i Camardons

mització com el motor, l'eix de les actuacions de normalització lingüística, de manera que progressivament es tendeixi a incrementar la relació entre els serveis directes als ciutadans i els programes sectorials de normalització lingüística.

Una fita important per a l'any 1995 serà la preparació i l'adaptació del Consorci al context de treball que marcarà el Pla general de normalització lingüística.

El Pla anual del Consorci per a la Normalització Lingüística estableix i fixa, amb caràcter general, l'orientació tècnica de les tasques que duren a terme els centres de normalització i els serveis i les oficines que els integren. Correspon als consells de centre adaptar aquest marc general a les necessitats i prioritats territorials.

Els programes d'aplicació prioritària són: Ús oficial (Administració local i àmbit jurídic) i Sector socioeconòmic (retolistes i agències de publicitat).

Pel que fa als programes orientatius i d'iniciativa local, es proposa de limitar-ne la quantitat segons les prioritats de cada consell de centre. Amb caràcter general convé completar o finalitzar els programes ja iniciats o bé, en el cas que s'hagi de començar un nou programa, s'han de seguir les orientacions metodològiques comunes.

d) Serveis lingüístics sectorials

Els serveis lingüístics (SL) d'organitzacions empresarials, sindicals i de col·legis professionals, d'una banda, prioritzen la normalització lingüística de les comunicacions internes i externes de la pròpia organització, i de l'altra, donen suport o promouen, segons els casos, la normalització lingüística dels gremis, dels despatxos professionals, de les empreses associades o, en el cas dels sindicats, d'aquelles empreses on tenen més implantació sindical

Programes i mesures més destacats de les xarxes de normalització lingüística

1. Ús oficial i drets lingüístics

Administració de la Generalitat:

Completar l'estructura de la Xarxa Tècnica de Normalització Lingüística creant unitats i comissions en els departaments de la Generalitat que per la seva estructura i abast competencial en necessitin (DGPL).

Administració local:

Intensificar, completar i consolidar les actuacions de normalització lingüística a

les administracions locals (CPNL).

Impulsar la normalització de la retolació de les vies de comunicació (Departament de Política Territorial i Obres Públiques).

Administració central i perifèrica de l'Estat:

Establir les bases tècniques de la negociació amb els poders estatals per tal que prenguin mesures efectives per aconseguir la doble oficialitat real i, progressivament, l'ús del català com a llengua pròpia del territori (DGPL).

Impulsar la presentació de projectes i proposicions de normes modificadores o actualitzadores de les vigents en aquest àmbit (DGPL).

Administració de justícia:

Consolidar el programa de normalització lingüística als jutjats (Departament de Justícia).

Continuar la racionalització de tota la documentació generada a les oficines judicials per tal d'adaptar-la a criteris de modernització i generalitzar l'ús del català tant en paper com en suport informàtic (Departament de Justícia).

Col·legis professionals del món del dret:

Establir plans de normalització lingüística i crear serveis lingüístics dotats de mitjans adequats i que suscitin l'interès d'aquests col·legis per la llengua, mitjançant convenis amb els col·legis professionals (DGPL).

Organitzar cursos de llengua catalana i de llenguatge jurídic adreçats als professionals del dret i al personal que treballa en el si dels col·legis professionals de l'àmbit jurídic (DGPL, CPNL, SL).

Facilitar el suport lingüístic necessari als professionals del dret per a l'exercici de l'activitat professional. Aquest programa es durà a terme sobre una mostra de 2.000 professionals del dret i les actuacions de suport seran territorialitzades (CPNL, SL).

Consolidar el servei lingüístic del Col·legi Oficial de Gestors Administratius de Catalunya.

Consolidar el servei lingüístic del Consell de Col·legis d'Advocats de Catalunya.

Signar un conveni amb el Consell de Procuradors de Catalunya.

Signar un conveni amb el Col·legi de Graduats Socials.

Promoure el procés de normalització lingüística a l'àmbit de les notaries.

Drets lingüístics dels ciutadans:

Desenvolupar reglamentàriament l'Estatut del consumidor perquè es puguin aplicar, amb plenes garanties, els drets lingüístics que s'hi contenen (DGPL, Departament de Comerç, Consum i Turisme).

2. Educació, recerca i joventut

Ensenyament escolar:

Consolidar l'ús del català com a llengua pròpia del sistema educatiu (Departament d'Ensenyament).

Ensenyament d'adults:

Elaborar programes i recursos didàctics, incloent-hi components multimèdia, per millorar l'eficàcia de l'ensenyament de català a adults (DGPL).

Avaluar els coneixements lingüístics de la població adulta per mitjà de les proves de la Junta Permanent de Català (DGPL).

Ensenyament superior:

Valorar el coneixement de la llengua catalana en les convocatòries d'accés a les places de professor universitari (Comissió nat per a Universitats i Recerca).

Joventut:

Impulsar mesures que fomentin l'ús del català entre els joves en el marc del Pla interdepartamental de la joventut (Secretaria General de Joventut).

3. Mitjans de comunicació i indústries culturals

Indústries culturals:

Cinema i vídeo. Subvencionar empreses d'audiovisuals per tal d'ampliar el nombre de pel·lícules doblades o subtitulades en català, garantir-ne l'edició i preveure'n l'emissió per televisió, i facilitar-ne la distribució en el mercat. Complementàriament, promoure acords entre les distribuïdores de vídeo per tal d'oferir col·leccions específiques, especialment infantils (DGPL).

Mitjans de comunicació:

Ràdio i televisió. Establir acords amb emissores d'abast català per tal d'emprendre-hi accions de normalització lingüística com ara cursos específics, retolació, impresos i publicitat. Establir acords amb emissores de ràdio situades en poblacions amb dificultats sociolingüístiques per tal de fomentar el coneixement i l'ús del català a través de diversos espais radiofònics (DGPL, Departament de la Presidència).

Publicitat:

Realitzar activitats de formació i informació als responsables i al personal de les empreses de publicitat amb la finalitat de promoure l'ús social del català en el sector i la correcció en l'ús de la llengua (DGPL, Departament de Comerç, Consum i Turisme).

Incrementar la presència del català en la publicitat comercial (Departament de Comerç, Consum i Turisme).

Retolistes. Completar les actuacions de promoció i foment en el camp de la retolació amb la finalitat d'incidir directament sobre els fabricants de rètols (CPNL).

Agències de publicitat. Promoure programes o iniciatives de normalització lingüística amb l'objectiu d'incrementar la presència pública del català en aquest sector (CPNL).

Informàtica:

Establir una política de promoció i suport de la normalització de maquinari i programari, adquisició de llicències, ajuts, subvencions, convenis, premis, etc. (DGPL, Departament d'Indústria i Energia, Departament de la Presidència).

Consolidar una oferta suficient i variada en llengua catalana en els productes informàtics de gran difusió (Departament d'Indústria i Energia).

4. Àmbit socioeconòmic

Organitzacions empresarials, sindicals i d'economia social:

Dur a terme plans de normalització lingüística, o crear i consolidar serveis lingüístics a associacions de consumidors, organitzacions empresarials i sindicals, a fi d'incrementar els coneixements i l'ús del català en les organitzacions, les empreses i els afiliats a sindicats (DGPL, SL).

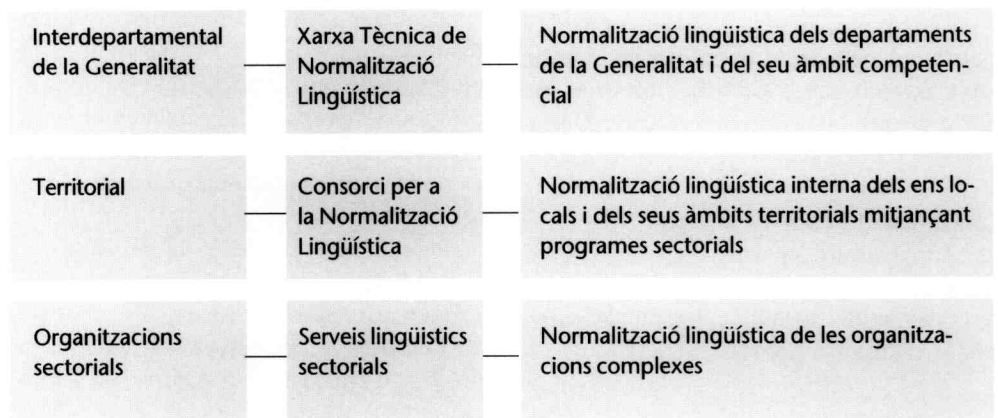
Impulsar la normalització lingüística a l'OCUC i altres associacions de consumidors, com a desplegament conjunt de les actuacions previstes amb l'Institut Català del Consum.

Promoure acords de col·laboració a col·legis professionals del món socioeconòmic, a fi d'impulsar els coneixements, la terminologia específica i l'establiment de criteris d'ús en el funcionament dels col·legis i en els instruments de treball per a l'exercici de la professió (DGPL, SL).

Empreses privades:

Crear comissions de normalització lingüística a les empreses, per mitjà de les

Xarxes de normalització lingüística

quals implementar plans de normalització lingüística (DGPL).

Augmentar l'ús del català, com a llengua de treball, en les relacions laborals i impulsar el procés de normalització lingüística en el camp de la formació ocupacional (Departament de Treball).

Normalització lingüística de vehicles de transports de mercaderies (Departament de Política Territorial i Obres Públiques).

Consolidar els serveis lingüístics de SEFES, PIMEC, Confederació Catalana del Comerç, Cambra de Barcelona i Barcelona Activa i que implementin plans de normalització lingüística a les empreses associades.

Organitzar premis de normalització lingüística en el món empresarial (SL SEFES, SL PIMEC, DGPL).

Donar suport a plans de normalització lingüística a les empreses: campanya de restauració (SL UGT), campanya Treball llengua (SL CCOO), campanya de normalització lingüística a caixes d'estalvi (SL CTC).

Elaborar programes de normalització lingüística conjuntament amb els col·legis d'aparelladors, d'economistes i de psicòlegs per aplicar-los als despatxos professionals.

Empreses públiques:

Promoure la creació de serveis lingüístics i de comissions de normalització lingüística, amb la participació activa dels sindicats a les empreses públiques de transports i comunicacions, per tal que efectuïn el seguiment dels programes aprovats, especialment en allò que fa referència a l'ús del català en les relacions orals i escrites (megafonia, retolació, comunicacions...), sense oblidar la traducció al català i la difusió dels seus convenis laborals (DGPL).

Negociar acords de normalització lin-

güística amb Ibèria (SL USOC).

Campanya de normalització lingüística a transports i comunicacions (SL CGT).

Mantenir activitats de normalització lingüística a Correus (SL CCOO).

5. Institucions sanitàries i socials

Associacions esportives:

Impulsar un procés de normalització lingüística al món de l'esport i consolidar la tasca de normalització lingüística del servei lingüístic de la Unió de Federacions Esportives Catalanes (DGPL).

Augmentar l'ús del llenguatge esportiu català en les manifestacions esportives i mitjans de comunicació (Departament de la Presidència).

Associacions i col·lectius socials:

Donar suport a l'edició de materials que elaboren les associacions de veïns, cíviques i altres (Departament de Benestar Social).

Món sanitari i assistencial:

Promoure la normalització lingüística a les entitats d'assegurança lliure, en el sector farmacèutic i en els estudis de ciències de la salut (Departament de Sanitat i Seguretat Social).

Impulsar la normalització lingüística a tot l'àmbit corporatiu del Servei Català de la Salut.

Consolidar la normalització lingüística en els centres d'atenció primària i centres hospitalaris propis de l'Institut Català de la Salut.

6. Relacions culturals i territorials

Coordinació territorial:

Acordar entre tots els organismes territorials de normalització lingüística —dependents o no de la Generalitat— un calendari de reunions periòdiques de coordi-

nació (DGPL, XTNL, CPNL, SL).

Actualitzar el mapa de serveis lingüístics sectorials complementari al del Consorci per a la Normalització Lingüística (DGPL, SL).

Relacions amb la resta de l'Estat espanyol:

Pla de difusió d'informació sobre la realitat sociolingüística catalana, adreçat als mitjans de comunicació (DGPL).

Relacions internacionals:

Potenciar i estendre el Certificat internacional de català (DGPL).

7. Difusió de l'estàndard i recerca sociolingüística

Difusió de l'estàndard:

Articular un únic sistema d'elaboració i seguiment de les propostes d'estandardització acordat amb l'Institut d'Estudis Catalans i amb les institucions de tot el territori lingüístic català implicades en el procés d'estandardització, que permeti de planificar conjuntament les actuacions i que concreti les funcions que corresponen als diferents organismes implicats (DGPL).

Elaboració i difusió de criteris lingüístics:

Fixar mecanismes de transmissió ràpida i eficaç dels acords presos pels organismes responsables del procés d'estandardització als àmbits concrets en què s'haurien d'aplicar i als que actuen d'agents de difusió de l'estàndard, incloent-hi la potenciació dels serveis lingüístics i dels diferents mitjans oficials de difusió o vehiculació social de les propostes d'estandardització de la llengua (DGPL).

Llenguatges d'especialitat i terminologia:

Incloure en totes les actuacions sectorials de normalització lingüística accions d'elaboració i difusió de materials lingüístics específics, incloent-hi els recursos informàtics (DGPL).

Recerca sociolingüística:

Dissenyar un pla director de recerca sociolingüística entre la Direcció General de Política Lingüística, el Grup Català de Sociolingüística i les universitats catalanes impulsant-hi les adequades dotacions de places docents i de recerca, a fi de conèixer no solament els aspectes externs de l'ús i l'estatus, sinó també l'evolució dels diferents aspectes de la llengua (DGPL).

Incloure metodològicament una especificació d'objectius i mecanismes de segui-

ment i avaluació dels efectes produïts per qualsevol acció o campanya normalitzadora, com a part integral dels projectes d'intervenció en el procés de normalització lingüística (DGPL).

Aplicar un índex d'ús del català (INUSCAT) vàlid per a tot el territori, que pugui ser actualitzat anualment, que permeti mesurar l'evolució de la situació de la llengua (DGPL).

Garantir la disponibilitat de documentació sociolingüística i de planificació lingüística que permeti d'aprofitar experiències semblants d'arreu del món i avaluar la situació evolutiva de la pròpia dinàmica de normalització lingüística (DGPL).

8. Suport tècnic i administratiu

Coordinació del procés de planificació:

Coordinar el procés de planificació del Pla general de normalització lingüística (DGPL).

Impulsar les activitats del Consell Social de la Llengua Catalana, inclòs el seguiment del Pla general de normalització lingüística (DGPL).

Informació, màrqueting i publicacions:

Organitzar el màrqueting aplicat a la normalització lingüística com a mètode de treball i la seva expansió entre els diferents serveis lingüístics, coordinar la difusió de les actuacions, productes i serveis de la DGPL i organitzar la circulació d'informació entre les diferents xarxes de normalització lingüística (DGPL).